

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

בפני כבוד השופט יוסף יוספי

המאשימה: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד דן טוניק

נגד

הנאשם: גדי מסעוד חזן
ע"י ב"כ עו"ד רועי רון

הכרעת דין

1. בהתאם לסעיף 182 לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982, הנני מודיע כי החלטתי לזכות את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. לנאשם יוחסה העבירה המפורטת להלן: העסקה ללא מגורים הולמים – על פי סעיף 2 (ב)(4) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991.
2. על פי כתב האישום, הנאשם החזיק במשק ובחממות ביישוב זיקים. ביום 20.5.2015 בשעה 11:00 נערכה ביקורת, ונמצא כי במגורי שלושת העובדים נמצאו ליקויים, אשר פורטו בכתב האישום, ואשר בעטיים עולה כי הנאשם לא העמיד לרשות העובדים מגורים הולמים.
3. במענה להקראת כתב האישום כפר הנאשם באישום נגדו, ולפיכך התקיימה מסכת ראיות, ולאחריה סיכמו הצדדים בעל פה. יש לציין כי הנאשם חלה במחלה קשה, ולכן הגיש בקשה לעיכוב הליכים. בית הדין המתין לתשובת הגורם המוסמך, ומשניתנה תשובה הדוחה את הבקשה, המשיך ההליך דנן להתנהל.
4. נקדים אחרית לראשית ונציין, כי מהתמונה שנפרשה בפני בית הדין עולה כי המאשימה לא הוכיחה את העבירה שיוחסה לנאשם.
5. מטעם המאשימה העידו **מר אבו ארביעה סאלח, מר ארנון דוליציקי, גב' יעל דדון ומר יוגב כהן**, ששימשו מפקחים בתאריך נשוא העבירה. מנגד, מטעם ההגנה העיד הנאשם.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

6. ראשית נציין, כי עדות הנאשם נמצאה מהימנה בעיני בית הדין, והתרשמתי כי יש לקבוע את העובדות בהסתמך עליה. הנאשם העיד עדות אמינה וקולחת, והתרשמתי כי עדות זו תיאררה עובדות כהווייתן. הנאשם השיב לכל שאלה שנשאלה, גם אם התשובה לא היתה נוחה עבורו, והכל בפירוט, ללא כחל ושרק ובלא הסתר דבר.

7. ראשית יצוין, כי הליקויים אשר נמצאו כביכול במגורי העובדים מפורטים בכתב האישום, אך זאת בצורה מאוד כללית ובלתי מפורטת. למשל, "אין גישה נאותה למבנה ואין תאורה נאותה סביבתו", "אין תאורה מספקת...", "אין שקעי חשמל מספיקים..." וכיוצ"ב.

המאשימה הגישה תמונות, ובנוסף נשמעו עדויות המפקחים. מטבע הדברים, המפקחים לא זכרו את פרטי הדברים, והמאשימה הסתמכה על חומר שהוגש.

המאשימה הגישה דוח פעולה, שממנו לא ניתן ללמוד פרטים מספיקים אם בכלל, וכן הגישה את חקירתו של הנאשם בפניה. בחקירה נשאל הנאשם גם לגבי נושאים שלא הופיעו בכתב האישום, הקשורים לתלושי שכר, לביטוח רפואי ועוד. כבר בחקירתו דאז, מסר הנאשם כי מדובר במבנה מגורים חדש, הכולל מיטות, חלונות, עשרה חדרים וציוד.

בנוסף, הנאשם הגיש לבית הדין תמונות שצולמו במקום ביום האירוע ולמחרת. התרשמתי כי תמונות אלה אכן צולמו במקום המדובר וזאת בזמן אמת ולא לאחר מכן.

לאחר שמיעת עדות הנאשם ועדויות המפקחים, התרשמתי כי ישנו ליקוי אחד לכאורה שאכן היה קיים, והוא היעדר מטף כיבוי אש. יש לציין, כי המאשימה לא הוכיחה כלל את מקור החובה להתקין במקום מטף. בנוסף, הנאשם הודה בליקוי נטען זה ותיקן אותו מיד לאחר הביקורת.

באשר ליתר הליקויים, הנאשם מסר תשובות טובות, והן יפורטו להלן.

8. באשר לליקוי "אין גישה נאותה למבנה ואין תאורה נאותה סביבתו" – הנאשם הגיש תמונות, מהן עולה כי יש גישה נאותה. הנאשם אף מסר כי יש תאורה נאותה. בהקשר זה יצוין, כי הביקורת נערכה בשעה 11:00, וקשה להבין כיצד התרשמו המפקחים כי אין תאורה נאותה כשמדובר בשעת בוקר.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

9. באשר לליקוי "המגורים אינם מופרדים בגדר משטח העבודה" –
הנאשם מסר כי המגורים רחוקים כמה מאות מטרים משטח העבודה, וכי לפיכך המגורים אינם מגודרים, אלא שטח העבודה הוא זה שמגודר. מדובר בהסבר טוב ממנו עולה כי אין ליקוי כנטען.
10. באשר לליקוי "אין חימום ואוורור במגורים, בשירותים ובמקלחת" –
הנאשם מסר כי יש חלונות בחדרים, וכי השירותים והמקלחות בנויים בצורת תאים שלא מגיעים עד התקרה, כך שיש בהם אוורור. ואכן, בתמונות שהוגשו ניתן לראות זאת. מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי בכתב האישום.
11. באשר לליקוי "אין תאורה מספקת במגורים, במטבח, במקלחת ובשירותים" –
הנאשם מסר כי יש תאורה מספקת, ונתן דוגמה לפיה בחדר האוכל היו 4 גופי פלורוסנט. מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי אשר בכתב האישום, מה גם שהביקורת בוצעה בשעות הבוקר, וקשה להבין כיצד התרשמו המפקחים לגבי תאורה.
12. באשר לליקוי "אין שקעי חשמל מספיקים במגורים, במטבח ובמקלחת" –
הנאשם מסר כי היו שקעי חשמל מספיקים, ויפרט כי בכל חדר יש שלושה שקעים, ובחדר האוכל ארבעה שקעים.
מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי אשר בכתב האישום, שם לא פורט אפילו כמה שקעי חשמל היו בפועל ומהו המספר הנדרש.
13. באשר לליקוי "אין כיורים שמישים במטבח ובשירותים" –
הנאשם מסר כי ישנם כיורים שמישים ותקינים, ואף הפנה לכך שבתמונה שהמאשימה הגישה רואים את העובדים מדיחים כלים בכיור. הנאשם אף הגיש תמונות של הכיורים.
מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי אשר בכתב האישום.
14. באשר לליקוי "אין משטח עבודה וארונות אכסון שמישים" –
הנאשם מסר כי ישנם משטח עבודה וארונות אכסון שמישים, ואף הפנה לתמונה המציגה זאת.
מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי אשר בכתב האישום.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

15. באשר לליקוי "אין חיפוי חרסינה או קרמיקה מעל הכיור" – הנאשם מסר כי יש חיפוי כזה, והפנה לתמונות המציגות זאת. מדובר בהסבר טוב, לעומת התיאור הכללי אשר בכתב האישום.
16. באשר לליקוי "אין מקרר" – הנאשם מסר כי יש מקרר אותו העובדים שמו בתוך החדרים. הוא הוסיף כי הוא ביקש מהמפקחים להיכנס לחדרים ולראות זאת, אך אלה לא עשו כן. ואכן, בתמונות שהגיש ניתן לראות את המקרר.
17. באשר לליקוי "אין מיכל אשפה מכוסה ואין סידור לאיסוף וסילוק אשפה" – הנאשם מסר כי יש מיכל אשפה מכוסה, יש פח גדול סגור בפינת האוכל, ומחוץ למגורים יש ארגז גדול סגור המפונה אחת לשבוע, המכונה "דולב".
18. באשר לליקוי "אין חדר אוכל" – הנאשם מסר כי יש חדר אוכל, ואכן בתמונות שהוגשו ניתן לראות זאת.
19. באשר לליקוי "מצב נקיון גרוע ומפגעי תברואה במגורים וסביבתו" – הנאשם מסר כי לא היו כל מפגעי תברואה במקום. באשר למצב הנקיון, הנאשם מסר כי המגורים היו נקיים כשהם נמסרו לעובדים, אך אלה מבשלים במקום תוך שחיטה של בעלי חיים, והוא כאדם דתי מעדיף שלא לשהות במקום יתר על המידה. לאור הסבר זה, מובן מדוע הנאשם אינו רוצה להיות מעורב בבישול המשולב בשחיטה של בעלי חיים. כך או כך, אין להטיל אחריות על מעסיק שעובדיו אינם מתחזקים את המגורים באופן יומיומי כנדרש. התרשמתי כי הנאשם נכנס למקום בתדירות סבירה, כל מספר ימים, אך אינו יכול לשלוט ברמת הנקיון היומיומית.
20. באשר לליקוי "אין סידור כביסה (סופקו מכונות כביסה לא שמישות ולא דאג לתקינות)" – הנאשם מסר כי קנה לעובדים מכונת כביסה חדשה, חצי שנה לפני הביקורת. הסתבר שהמכונה התקלקלה, העובדים חששו לספר לו וניסו לתקן אותה בכוחות עצמם. ואכן, בתמונות שצילמו המפקחים ניתן לראות כי מכונת הכביסה מפורקת, כך שאכן ניסו לתקן אותה. כמובן שאין להטיל אחריות על הנאשם בנסיבות אלה.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

21. באשר לליקוי "אין חיבור למערכת ביוב ציבורית או למערכת שפכים פרטית" – הנאשם מסר כי יש חיבור למערכת ביוב, והפנה אל התמונות המוכיחות זאת. מדובר בהסבר טוב ומספק.
22. באשר לליקוי "אין מקור מי שתיה" – הנאשם מסר כי היו ברזים בשירותים, במקלחות ובמטבח. ואכן, ניתן לראות זאת בתמונות שהוגשו. כמובן שאין לחייב מעסיק להתקין מתקני מים מלבד ברזים.
23. באשר לליקוי "מגורים לא מתוחזקים" – סעיף זה בכתב האישום הינו כללי, לא מפורט וקשה להתייחס אליו. יש לקבל את הסברו של הנאשם, לפיו מדובר בנקיון יומיומי שעליו אחראים העובדים.
24. באשר לליקוי "אין הוראות שימוש והדרכה לגבי המגורים בשפת העובדים" – הנאשם מסר כי הפעיל את מכונת הכביסה יחד עם העובדים והסביר להם כיצד להפעיל אותה. עוד הוסיף, כי לא היה עוד דבר שהיה צורך להדריך את העובדים לגבי השימוש בו. בכתב האישום לא פורט באיזה נושא נדרשו עוד הוראות שימוש והדרכה, לפיכך יש לקבל את הסבר הנאשם בנושא זה.
25. מכל האמור לעיל עולה, כי רק היעדר מטף כיבוי מהווה ליקוי לכאורה שנמצא במקום. ליקוי יחיד כזה אינו הופך את המגורים למגורים שאינם הולמים. בנוסף, בהמשך הכרעת הדין ניווכח לדעת כי אין דרישה בדין כי יהיה במקום מטף כיבוי אש.
26. בשולי הכרעת הדין נוסף מספר הערות חשובות.
התנהלות מפקחי המאשימה מעלה תהיות, ובחלקה הייתה צורמת.
עולה כי המפקחים לא היו קשובים לדברי הנאשם, אלא כפי הנראה היו נעולים בדעתם, ללא רצון לבדוק דברים לאשורם.
הסיבה לכך אינה נהירה, אך מעדות הנאשם עלה כי מאן דהוא ניסה לסייע לנאשם והתקשר אל המפקח, תוך שהוא, כפי הנראה, מדבר אליו בתקיפות יתר. בתגובה, הגיע למקום רכב ובו עשרה מפקחים ושוטרים, תוך תגובה שאינה בהלימות לדברים. מאותו רגע, הגישה כלפי הנאשם הייתה גישה נקמנית. למשל, הנאשם אולץ לפנות את העובדים למגורים אחרים עד להסדרת הליקויים.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

בנוסף, הנאשם מסר מלכתחילה כי אין מדובר למעשה בליקויים, אך המפקחים לא הסכימו להיכנס איתו לחדרי המגורים כדי לבדוק זאת.

ועוד נוסף, כי הביקורת לא הייתה מתואמת כנטען על ידי המאשימה.

27. מכל האמור לעיל, עולה כי היה לכאורה ליקוי אחד ויחיד במגורים, שאינו הופך אותם למגורים שאינם הולמים. הנאשם העמיד לרשות שלושת עובדיו מבנה מגורים חדש, אשר נבנה שנים ספורות עובר לכך, תוך השקעה כספית גדולה. מדובר במבנה חדיש בסטנדרט מעל לסביר, ואל מול זאת צורמות הטענות כי לא היו במקום מי שתיה, כיורים, חיפוי קרמיקה ועוד.

הגם שדי באמור לעיל כדי לזכות את הנאשם, נוסף להלן הערות חשובות באשר לאופן ניסוחו של כתב האישום.

28. בכתב האישום הסתפקה המאשימה בהפניה אל **סעיף 2 (ב)(4) לחוק עובדים זרים, תשנ"א-1991**. סעיף זה קובע כעבירה העסקת עובד זר על ידי מעסיק "בלי שהעמיד לשימוש מגורים הולמים בהתאם להוראות סעיף 1ה". **בסעיף 1ה לחוק זה** נקבע, בין היתר, כי השר רשאי לקבוע אמות מידה מחייבות למגורים הולמים.

היה מקום כי המאשימה תפנה לאותן אמות מידה מחייבות שנקבעו. דא עקא, המאשימה לא עשתה כן. אותן אמות מידה מחייבות מפורטות **בתוספת הראשונה לחוק**, שכפי הנראה הוספה לאחר ביצוע העבירה הנטענת דנן, או **בתקנות עובדים זרים (איסור העסקה שלא כדין והבטחת תנאים הוגנים) (מגורים הולמים), תש"ס – 2000**. היעדר הפניה שכזו פוגע ביכולתו של הנאשם להתגונן.

29. ויותר מכך; גם לו היתה המאשימה מפנה אל אותן אמות מידה מחייבות, הרי שכתב האישום נוסח בצורה כללית ואף סתמית, דבר המקשה על הנאשם להתגונן.

סעיף 85 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 קובע בין היתר כי כתב האישום יכיל **"תיאור העובדות המהוות את העבירה, בציון המקום והזמן במידה שאפשר לברר"**.

תכלית הוראת **סעיף 85** היא, בין היתר, לפרט את העובדות אותן תבקש המאשימה להוכיח, וזאת כדי לאפשר לנאשם הזדמנות נאותה להתגונן.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

פירוט שאינו מספק או השמטת "פרט ענייני" מכתב האישום מהווים פגם או פסול בכתב האישום במובנו של סעיף 149 (3) לחוק סדר הדין הפלילי.

ראו: י. קדמי, **על סדר הדין בפלילים** (מהדורת 2009), עמ' 1278-1280.
 בג"צ 199/18 **בן טובים-מדינת ישראל** (20.3.18).
 סעיף 6 להנחיית פרקליט המדינה מס' 3.1 "הכנה וניסוח כתב אישום".

במקרה דנן, הושמטו מכתב האישום פרטים ענייניים רבים. למעשה, המאשימה הסתפקה בהעתקת כותרות מהתקנות. הא ותו לאו. המאשימה לא פירטה מה היה המצב בפועל באתר, אלא רק קבעה שלא התקיימו הדרישות החוקיות.
 דרך זו מונעת מהנאשם להתגונן, ולמעשה בכך העבירה המאשימה את הנטל אל כתף הנאשם להוכיח כי לא עבר את העבירה, ונפרט.

הליקוי הנטען - "אין גישה נאותה למבנה ואין תאורה נאותה סביבתו".
 לא פורט דבר מעבר לאמור לעיל, ולא הוסבר מדוע הגישה הקיימת אינה נאותה ומדוע התאורה הקיימת אינה נאותה.

הליקוי הנטען - "המגורים אינם מופרדים בגדר משטח העבודה".
 בתקנה 3(ב) נקבע כי "**מבנה הנמצא במקום ביצוע העבודה יופרד ממנו בגדר**". הנאשם מסר כי המגורים רחוקים כמה מאות מטרים משטח העבודה, וכי לפיכך המגורים אינם מגודרים, אלא שטח העבודה הוא זה שמגודר. היה ראוי כי המאשימה תציין את המרחק של המבנה ממקום ביצוע העבודה, דבר שלא נעשה.

הליקוי הנטען - "אין חימום ואוורור במגורים, בשירותים ובמקלחת".
 המאשימה "צירפה" את המגורים לשירותים ולמקלחת, וקבעה כי בכולם אין חימום ואוורור. היה ראוי לפרט בנפרד לגבי כל אחד מהמקומות. אין זה סביר כי כל המבנה סגור ומסוגר ללא אוורור.

הליקוי הנטען - "אין תאורה מספקת במגורים, במטבח, במקלחת ובשירותים".
 כפי שפורט לעיל, הביקורת בוצעה בשעות הבוקר, וקשה להבין כיצד התרשמו המפקחים לגבי תאורה. בנוסף, היה ראוי לפרט איזה תאורה קיימת בפועל ומדוע אינה מספקת, דבר שלא נעשה. הנאשם מסר כי יש תאורה מספקת, ונתן דוגמא לפיה בחדר האוכל היו 4 גופי

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

פלורוסנט. לו היה כתב האישום מפורט, ניתן היה להבין כמה גופי תאורה אמורים להיות בפועל בכל מקום.

באשר לליקוי "אין שקעי חשמל מספיקים במגורים, במטבח ובמקלחת".

המאשימה לא פירטה כמה שקעי חשמל נדרשים בכל מקום, וכמה קיימים בפועל. והנה, מסתבר כי בתקנה 13 ישנו פירוט לגבי מספר השקעים הנדרש: בכל חדר שקע חשמלי אחד לפחות, ובמטבח שלושה שקעים. תמוה וצורם מדוע המאשימה לא פירטה בכתב האישום את שפורט בתקנה 13, והעדיפה להסתפק בביטוי "אין שקעי חשמל מספיקים". כפי שפורט לעיל, הנאשם העיד כי היו שקעי חשמל מספיקים, ופירט כי בכל חדר יש שלושה שקעים, ובחדר האוכל ארבעה שקעים. כמובן שעולה מכך כי הנאשם עמד בדרישות המופיעות בתקנה 13.

באשר לליקוי "אין כיורים שמישים במטבח ובשירותים".

המאשימה לא פירטה מדוע הכיורים הקיימים אינם שמישים, כמו אם יש בהם תקלה או פגם אחר. היעדר פירוט שכזה מהווה פגם בכתב האישום. פגם זה מתעצם אל מול עדות הנאשם, לפיה ישנם כיורים שמישים ותקינים, ואל מול הפנייתו לכך שבתמונה שהמאשימה הגישה רואים את העובדים מדיחים כלים בכיור. הנאשם אף הגיש תמונות של הכיורים.

באשר לליקוי "אין סידור כביסה (סופקו מכונות כביסה לא שמישות ולא דאג לתקינות)".

תקנה 9 קובעת כי "במבנה יותקנו סידורים נאותים שיאפשרו לעובדים כיבוס כביסהם וייבושם; במבנה שמתגוררים בו שישה עובדים או יותר, תועמד לרשותם מכונת כביסה". במקרה דנן מדובר בשלושה עובדים, ולפיכך לא היתה חובה לספק להם מכונת כביסה. על המאשימה היה לפרט מדוע "אין סידור כביסה" כנטען בכתב האישום, ולא להסתפק באמירה הכללית הזו.

בשולי הדברים נציין, כי כמפורט לעיל, הנאשם העיד כי קנה לעובדים מכונת כביסה חדשה, חצי שנה לפני הביקורת, הסתבר שהמכונה התקלקלה, העובדים חששו לספר לו זאת וניסו לתקן אותה בכוחות עצמם.

באשר לליקוי "אין מקור מי שתיה".

בתקנה 10 נקבע כי "למבנה תהיה אספקת מי שתיה מרשת מים עירונית או ממקור אחר באיכות מי שתיה כנדרש על פי תקנות בריאות העם...".

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

אין זה נהיר מדוע המאשימה בחרה להשמיט את כל אלה מכתב האישום, ולהסתפק באמירה כללית וסתמית לפיה **"אין מקור מי שתיה"**. שהרי, נהיר כי ברזים היו במקום, כפי שניתן לראות בתמונות שהוגשו.

באשר לליקוי "מגורים לא מתוחזקים".
עסקינן בביטוי כללי שאינו נהיר כלל וכלל.

המאשימה לא פירטה מדוע המגורים לא מתוחזקים ובאיזה אופן, ולא ניתן להבין דבר מתיאור הליקוי.

באשר לליקוי "אין אמצעי כיבוי אש".

בתקנה 12(ה) נקבע כי **"המעביד יבטיח קיומם של אמצעים וסידורים נאותים ולמניעה ולכיבוי שריפות"**.

גם כאן משום מה החליטה המאשימה להסתפק בביטוי קצר וכללי.
בתקנות לא נקבעה חובה להחזיק מטף כיבוי אש כפי שטענו נציגי המאשימה, ועל פניו ניתן להסתפק באמצעים אחרים, כמו צינור מים.

מכל האמור לעיל עולה, כי לפנינו כתב אישום אשר בו פירוט שאינו מספק, לרבות השמטת **"פרט ענייני"** מכתב האישום.

הדבר מהווה פגם או פסול בכתב האישום במובנו של **סעיף 149 (3) לחוק סדר הדין הפלילי**.

30. באופן הגשת כתב האישום דנן יש ליקוי נוסף, הנוגע לנטל השכנוע.

עסקינן בעבירה ובה יסוד שלילי.

אין ליפול לכלל טעות, ולסבור כי נטל השכנוע במקרה כזה מוטל על כתף הנאשם.
נטל השכנוע נגזר מהחזקה בדבר חפותו של הנאשם, וככלל מוטל הוא על כתף המאשימה במהלך כל ההליך הפלילי, מתחילתו ועד סופו, למעט מקרים חריגים.
עקרון יסוד חשוב זה אינו משתנה בעת שמדובר בעבירה ובה יסוד שלילי, כמו במקרה דנן. גם עת דנים בעבירה אשר בה יסוד שלילי, נטל השכנוע היה ונשאר מוטל על התביעה.
עם זאת, בעת שמדובר ביסוד שלילי בעבירה, משפיע הדבר על חובת הראיה, וזאת כמפורט להלן; לעניין יסוד שלילי בעבירה, בדרך כלל די בכמות הוכחה מועטה על מנת שהמאשימה תעמוד בחובת הראיה, ואז עוברת **חובת הראיה** אל כתפי הנאשם.

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

ומהי אותה כמות הוכחה הנדרשת מן המאשימה? הדבר נגזר מן הנסיבות בכללותן, לרבות מן השאלה האם המפתח להפרכת קיומו של היסוד השלילי מצוי בידי הנאשם.

עם זאת, העברת נטל הראיה אל הנאשם אין משמעה כי עליו לשכנע בחפותו. **נטל השכנוע** עדיין נותר על כתף המאשימה, ובתום ההליך, ככל שיישאר ספק סביר בהתקיימות יסודות העבירה, יזוכה הנאשם.

ראו: ד"נ 4/69 יצחק נוימן ובניו חב' לביטוח בע"מ- כהן, פ"ד כ"ו (2) 229.
י. קדמי, על סדר הדין בפלילים (מהדורת 2009), חלק רביעי, 1654.
רע"פ 6831/09 טורשאן- מדינת ישראל (מיום 18.7.11).
דנ"פ 8612/00 ברגר- היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד נה (5) 439.

במקרה דנן, המאשימה לא עמדה בחובת הראיה המוטלת עליה. המאשימה הסתפקה בהעתקת כותרות מהתקנות, ולא פירטה מה היה המצב בפועל במבנה המגורים. לפיכך, **חובת הראיה** לא עברה אל כתפי הנאשם, וממילא המאשימה לא עמדה בנטל השכנוע המוטל עליה.

כתב האישום שהוגש משמעו שהמאשימה מצפה כי היא תפרט בתמצית את דרישות התקנות, ואילו הנאשם יפרט ויוכיח מדוע עמד באותן דרישות. כמובן שהמצב המשפטי לאשורו שונה לחלוטין, ואין לדרוש מנאשם לשכנע בחפותו מבלי שהמאשימה עמדה בחובת הראיה המוטלת עליה.

הדבר דומה לכתב אישום שיוגש כנגד מעסיק, ובו יואשם המעסיק בכך ששילם לעובדיו "שכר שאינו מספק". במקרה שכזה, יידרש המעסיק לשכור שירותיו של איש מקצוע, לבדוק מה היה השכר הנדרש ע"פ דין בכל תקופה ולכל עובד, להשוות לשכר ששילם בפועל, ולהוכיח בכך שלא עבר עבירה.

כמובן שמצב דברים שכזה נוגד את עקרונות המשפט הפלילי, באשר הוא מעביר את נטל השכנוע אל כתף הנאשם.

וידוע, כי בכתבי אישום הנוגעים לשכר עובדים מפרטת המאשימה את השכר שהיה על המעסיק לשלם אל מול זה ששולם בפועל.

היה ראוי שכך תעשה המאשימה גם במקרה של אישום בדבר מגורים שאינם הולמים.

בית הדין האזורי לעבודה באר שבע

הע"ז 17-01-24048 מדינת ישראל נ' חזן

אחרית דבר

31. מכל האמור לעיל עולה, כי יש לזכות את הנאשם מהעבירה שיוחסה לו בכתב האישום.
32. הכרעת הדין תישלח לצדדים בדואר, לפי בקשתם.
33. זכות ערעור לבית הדין הארצי לעבודה בתוך 45 יום מיום המצאת פסק הדין.

ניתנה היום, כ"א חשוון תשפ"ב, 27 אוקטובר 2021, בהיעדר הצדדים.

יוסף יוספי, שופט